

KATOLIK

MILWAUKEE, WIS.

CZASOPISMO POŚWIECONE INTERESOM POLAKÓW KATOLIKÓW W AMERYCE.

Nr. 29.

Czwartek 2-go Grudnia, 1897.

Rok II.

Ważne dla zapisujących sobie "Katolika".

Kto zapłaci \$1.00 prenumeraty za KATOLIKĄ, otrzyma opis polonii milwaukiej wraz z rycinami kościołów, szkół i księży polskich tamże, tudzież z ryciną nowego kościoła św. Józefa. Dla innych, nie abonujących Katolika, kosztuje ten opis 40 centów. Można go nabyć w redakcji Katolika.

Niezależni.

Już tyle różne gazety o niezależnych księżach i niezależnych kościołach pisały, ale rzadko która z nich systematycznie cały ten "humbug" omówiła i we właściwym świetle go swym czytelnikom przedstawiła. Nie myślę jednak, przez to moje wyrażenie się ubliżyć gazetom katolickim i owszem pod pewnym względem uniewinnić je muszę, gdyż jest to niepodobiestwem, aby wszyscy redaktorzy gazet katolickich wszystkich tych niezależnych szarlatanów dokładnie znali, stąd też to pochodzi, że nie jedna gazeta katolicka, chociażby chciała dokładnie i systematycznie o niezależnych pisać, to nie może. My zaś po większej części znamy przeszłość i czyny owych niezależnych uwodźcili ludu, dla tego postanowiliśmy "systematycznie" przedstawić naszym czytelnikom we właściwym świetle. Zobaczymy więc najprzód.

1. Jacy to księża należą do grona niezależnych i czemu oni w rzeczywistości są?
2. Dla czego nazywają się niezależnymi.
3. Czy im wolno sprawować urząd kapłański, a sprawując go, czego się dopuszczają.
4. Co to znaczy niezależny kościół?
5. Jakich to nawięcej ludzi należy do niezależnych parafii i jak oni się to ze swego głupstwa tłomaczą.

Otóż to są punkta, które Katolik szczegółowo omawiać będzie.

I.

Jacy to księża należą do grona niezależnych.

Wprzód nim na to pytanie odpowiemy, wiedzieć nam wypada, że dwie są klasy niezależnych księży. Są tacy, którzy rzeczywiście byli kiedyś księżmi katolickimi, ale też i tacy, którzy nigdy święceń kapłańskich nieodebrali, tylko się sami księżmi porobili. Zobaczymy więc, jacy to księża do tej pierwszej klasy niezależnych należą?

a) Otóż najprzód należą tam księża "moralnie upadli", których biskupi dla nie moralnego życia suspendowali i dziś dla tego wyłamali oni się zupełnie z pod władzy biskupów i papieża.

b) Do niezależnych należą księża, którym biskupi nie mogli dać lepszych parafii, bo byli niezdolni do prowadzenia ich i dla tego, pogniwawszy się na biskupów, zerwali stosunki z kościołem katolickim.

c) Należą do nich księża, którzy jeszcze w seminariach siedząc, już do szpiku kości byli zepsutymi, niemoralnymi i niewiernymi indywiduami.

d) Należą do nich księża, którzy nigdy nie poznali świętości i wielkości stanu kapłańskiego, tylko jak pewne nieczyste zwierzęta zawsze łeb i ryj ku ziemi zwieszony noszą i w niej ryją, tak też i oni chociaż tyle lat się uczyli, jednak nie poznali wyższego powołania swego, dla tego też w tak straszny sposób bezczeszczą stan kapłański, że idą ręką w ręką z Judaszem poprzednikiem swoim.

e) Są pomiędzy nimi złodzieje, awanturniki i stare pijaczyska, a kto nie chce tego wierzyć, niech się zapyta ludzi z Winony, Chicago, Buffalo lub South Milwaukee, a ci potwierdzą nasze zdanie.

f) Są pomiędzy nimi i tacy, którzy się po nierządnych domach tłuką; niedawno zapano takiego nowego apostoła, w nierządnym domu w mieście Chicago, a jeżeli tym niezależnym szarlatanom chodzić będzie o to, kto to był, to wymienimy jego imię i nazwisko i podamy wiarygodnych świadków, którzy uświadnie tego niezależnego pana inf. ... śledzili.

g) Są też tam i tacy pomiędzy nimi, którzy publiczne zgorszenie świata dawali, żyjąc ze zameżnymi niewiastami na wiarę, jak to pewien niezależny pan z Chicago czynił, kiedy do swego kapłaństwa dołączył profesję "bucherstwa".

h) Byli nawet pomiędzy nimi i "zbrodniarze" na których krew ludzka o pomstę do Boga woła. Jeden taki stary grzesznik, aż dwie niewinne panienki pewnego szlachcica zbezczescił, a potem obie za nogi na drzewie kazał powiesić. — Tfu! I taka bestya w ludzkiej postaci uchodzi pomiędzy ludźmi obywatelami, dziś za uczciwego księdza katolickiego???

O ślepoto! jakie ty grubo pokryła oczy nie jednemu, niegdyś dobremu i uczciwemu polakowi katolikowi.

Lecz przyjrzyjmy się tylko tej drugiej klasie niezależnych, to jest tym, którzy się sami księżmi porobili. Jacyż to są ludzie? jakże ich przeszłość?

Otóż

a) są to zbankrutowani studenci, których kościół katolicki dla niemoralnego i awanturniczego życia nie mógł dopuścić do święceń kapłańskich, dla tego sobie takie podłe rzemiosło wbrew woli Kościoła obrali.

b) są pomiędzy nimi potworni denuncjanci, którzy podłością swoją niewinnych kapłanów polaków przed sądem moskiewskim oskarżali, a ten tych dobrych kapłanów na Sybir wysłał i dziś jeszcze te niewinne ofiary cierpią na Sybirze dla nich

c) są pomiędzy nimi oszukańcy i złodzieje, którzy po świecie się włóczęg, wyłudzały od ludzi pieniądze na Msze św. które chcieli odprawiać, okłamując lud, że już są księżmi, tylko bez miejsca

d) są pomiędzy nimi anachisci, którzy się po parafiach włóczyli i lud naprzeciwko kapłanom i biskupom podburzali i do biskupów ubliżające listy pisywali

e) są pomiędzy nimi "mizerni bakalarze", którzy chcąc rej wodzić po parafiach, najgorszych środków używali, aby tylko nieraz dobremu i uczciwemu księdzu zaszkodzić i parafią poburzyć

f) są pomiędzy nimi wszarze i pijaki, jeden taki byłby pewnemu proboszczowi w Milwaukee cały dom zawszawil, gdyby się ten nie był spozstrzegł i nie dał mu swojej własnej bielizny.

Takich to nowych apostołów ma niezależny kościół w Ameryce, na których stoi pobudowany. Są to więc kajdaniarze, bo ich w kajdanach za niemoralne występki do więzienia prowadzono.

Są to przysięgacze, bo każdy z nich na Mszałe ręce złożyć musiał i na kolanach klęcząc, przysięgę wierności i postuszeństwa Kościołowi składał, a teraz ją depeze nogami. Są to cudzołóżniki, gdyż publicznie dopuszczali dopuszczają się cudzołóstwa.

Są świętokradcy, gdyż sprawiają Sakramenta Kościoła katolickiego, z którego są w kluczeniu, i z którego głową nie chcą nie mieć do czynienia.

Są pomiędzy nimi szubieniczniki, dla którychby najgorsza kara śmierci za lekką była.

Są pomiędzy nimi bałwochwalcy, bo bałwochwalstwo pomiędzy ludem rozszerzają — konsekrując niby to we Mszy chleb, co nie jest żadną konsekracją, gdyż oni nie są prawdziwymi kapłanami, więc gdy ten chleb do adoracji ludowi do góry podnoszą, spełniają bałwochwalstwo.

Są to oszukańcy ludu, bo dla marnego centa oszukują siebie i ludzi. Są to wilcy drapieżni w odzieniu owczym, którzy się w najpodlejszy sposób do owczarni Chrystusowej dostali, a teraz szarpią i zabijają w niej niewinne owieczki Chrystusowe.

Otóż to masz ludu polski owych nowych apostołów, owych założycieli kościołów niezależnych i nie myśląc Szanowny czytelnicy, żebyśmy tu przesadzali, owszem nie! nie jest to żadna przesada — jeszcze daleko straszniejsze rzeczy leżą przed nami na stole, lecz uczciwość nam nie pozwala ich wyjawiać, gdyż byśmy musieli i te osoby wyjawiać z którymi nie jedni owi szarlatani mieli do czynienia, tego uczynić nie możemy.

Jednakowoż jeżeli się ten "Katolik" w ręce takich przez owych szarlatanów zbałamuconych polaków dostanie, to ich w Imieniu naszego Odkupiciela proszę, żeby się przynajmniej nad życiem prowadzących swych zastanowili, a jeżeli jeszcze mają choć iskierkę wiary Chrystusowej w sercu, to przecież muszą uznać, że ci szarlatani ich na zgubę prowadzą. Ludu polski! przodkowie twój przez tyle set lat nie dopuścili do Polski protestantyzmu, Polska przez przeszło tysiąc lat była najlepszą i nie splamioną córką kościoła katolickiego — a ty teraz tak szkaradnie bezczęścisz imię swojej matki w Ameryce i odbierasz imię niowi polskiemu sławę historyczną, znaną u wszystkich narodów z obrony tego kościoła? — O nie czyn tego, bo to zbrodnia i krzywda wyrządzona całemu narodowi polskiemu.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Zagraniczne.

POSIEDZENIA WIEDEŃSKIEJ RADY PAŃSTWA, NALEŻĄCE DO HISTORII.

NAJNOWSZY WYNALEZEK.

Najmodniejsza argumentacja i najmodniejsza wojna.

Zajęcie z przeszłego tygodnia w austriackiej radzie państwa odznaczało się szczególną praktycznością, tyle właściwą wszystkim wynalazkom naszego wieku. Stronictwa bowiem parlamentarne popierały tam słusność swoich twierdzeń, pięściami, stołkami i nożami. Ależ to nie argumentacja, nie dowodzenie za pomocą wymowy, powiedzą czytelnicy, tylko wojna w parlamencie zamiast na polu. Otóż właśnie w tem tkwi istota wynalazku, że wojna jest argumentacją, a argumentacja wojną i do tego wojna, nie postuszając kraju, nie zamieniając w gruzy wszystkiego, na co się wieki składały; na co się rozum ludzki zdobył. Z wojny tej wyszedł tylko jeden lekko ranny w rękę, drugi w głowę a jednemu złamano obojczyk. Aby jednak Szanownym czytelnikom uwidatnić podstawę do powyższego tytułu, opiszemy tu szczegółowo przebieg zajęcia

NA POSIEDZENIU WIEDEŃSKIEJ RADY PAŃSTWA, ODBYTEM 24 LISTOPADA.

Postawiono wniosek z polecenia prezesa ministrów, hr. Badeniego, ażeby niemiecka lewica przedłożyła zamiast wielu jedną wspólną petycję do odczytania i wydrukowania jej następnie. Za pojawieniem się tego wniosku zerwali się ze swych siedzeń posłowie lewicy i zaprotestowali przeciw niemu, nazywając go nie prawnym. Hałas powstał tak wielki, że przewodniczący zawiesić musiał posiedzenie i oddalić się na parę minut. W ślad za jego oddaleniem się wdarł się Wolf na trybunę i dzwonił, odebrano mu dzwonek i usiłowano go ściągnąć z trybuny, przyczem rozpoczęła się ordynarna bijatyka. Niejakiego posła Pfereche ujął polski poseł za gardło i ścisnął go polsku. Zagrożony zaduszeniem niemiec dobył seczoryka, lecz mu go odebrano, a gdy go uwolniono z rąk napastnika, już był bezprzytomny, co jeszcze bardziej powiększyło rozdrażnienie stronnictw.

W tem wszedł prezydent Abrahamowicz i po bezskutecznym usiłowaniu przywrócenia porządku zamknął posiedzenie, prosząc ze sobą do biura tych posłów, którzyby mu zechcieli podać imiona członków, gwałtownie występujących. Zdaje się, że przynajmniej teraz nadeszła dla austriackiego rządu pora do wiedzenia zagorzałym niemieckim, iż sala parlamentarna nie jest miejscem stosownym dla ich dzikiej działalności, a to tem bardziej, że Wolf miał głośno oświadczyć, iż na następne posiedzenie rewolwer ze sobą przyniesie. Widać, że Wolf byłby dobrym rekrutem na wypadek słowiańsko-niemieckiej wojny domowej w Austrii, ale nie posłem do rady państwa.

CZWARTKOWE POSIEDZENIE ZESZŁEGO TYGODNIA W IZBIE POSŁÓW WIEDEŃSKIEJ RADY PAŃSTWA.

Po burzliwym posiedzeniu w środę zeszłego tygodnia nastąpiło jeszcze burzliwsze w czwartek. Za ukazaniem się przewodniczącego, pana Abrahamowicza, rozległ się ryk ironicznych okrzyków na lewicy; Wolf i Schoenerer, przywódcy niemieckich opozycjonistów, wyli bez przerwy coraz donośniej; przewodniczący odroczył posiedzenie do 3 godziny po południu; gdy się ponownie otworzono, powtórzyl się ryk lewicy.

W tem postawił niemiecki hr. Fal. wniosek, aby na przyszłość miał prezydent prawo zasuspendowania członków nieprzyzwoitych tudzież izba na pewien okres czasu, w którymby nie mieli zasuspendowani prawa pojawienia się w izbie, zaś w razie oporu mogli być przemocą wydalen. Na ten wniosek ryknął jeszcze raz Wolf przeraźliwie i począł gwizdać. P. Abrahamowicz poddał wniosek hr. Falkenheim pod głosowanie jako niezbędny dla własnej obrony; cała prawica powstała natychmiast i przewodniczący oznajmił, że wniosek przeszedł. Wolf poturbowany zawył prawdopodobnie porażony ostatni, gdy przywołana policja wynosiła przemocą awanturników, a przewodniczący odroczył posiedzenie do piątku. Reszty zaś dnia tego użyto na zabezpieczenie trybuny prezydenta stosownem odgradzeniem, które wykonali przywołani stolarze.

Gazety wiedeńskie, opisując skandale, zaszły w środę, skonfiskowała prokuratura tamtejsza dla oszczędzenia honoru narodowi niemieckiemu. Jeżeli kiedy, to teraz ma świat cywilizowany sposobność porównać szlachetność słowian z niemieckim gburstwem.

Czechom działa się tak długo krzywda, że na własnej ziemi po niemiecku mówili, a jednak to w milczeniu zniesli; z rady państwa raz wyszli, ale w niej nie gwiżdżali i nie wyli.

SCENY ULICZNE.

W piątek wieczór, 26 listopada urządzili studenci wiedeńscy z gromadą niemal 1,000 niemieckich parutyotników dalszy ciąg awantur, zwanych u Niemców "Burschenschaft". Otoczyli uniwersytet i budynek parlamentu, grożąc rządowi rewolucją, a gilotyną hr. Badeniemu, którego dom usiłowali także oteczyć, lecz policja ich rozpedziła bez użycia broni i około 11 godziny przywrócono porządek na ulicach, a 40 burczyeli aresztowanych odprowadzono na nocleg w policyi.

ZABURZENIE W GRACU.

W Gracu, stolicy Styryi zaszły tegoż samego wieczoru zaburzenia uliczne, przyczem uszkodzono trzy biura gazeciarskie, ale policja i wojsko przywróciły i tu porządek, oresztując 20 osób.

Szanownych Abonentów, tak miejscowych jak i pozamiejscowych, upraszamy o spieszne uregulowanie należności za pismo nasze

POSIEDZENIE WIEDEŃSKIEJ IZBY POSŁÓW W SOBOTĘ 27 LISTOPADA.

Hałas piekielny — przewraska, jak szuja, zdrajca, kłama obok rzucania kulek z papieru na głowę przewodniczącego ze strony żydowsko-niemieckiej lewicy były oznaką, że się posłowie zgromadzili. Wolf przybywa z podrapaniem obliczem, ale policjanci ujmują go w swe objęcia i odnoszą na wóz patrolowy. Tu chce mówić do zgromadzonej ludności lecz policjant zatyka mu usta chustką. Poczem odwieziono go do gmachu sądu krajowego karuego z oskarżeniem o gwałt publiczny, lecz za poręczeniem wypuszczono na wolność; tak samo postąpiono z drugim deputowanym tej samej sorty. Amerykański reporter Twain także oberwał kułaka od czeskiego posła.

WE WIEDNIU, GRACU I CHEBIE ROZRUCHY ULICZNE.

Wieczorem w sobotę rozpoczęły się na ulicach sceny burzliwe we wzmiankowanych miastach. W Chebie skończyło się na demonstracji przez nadanie honorowego obywatelstwa niemieckiemu posłowi z tego miasta. We Wiedniu oczyściła jeszcze ulice policja bronią sieczną bez uszkodzenia osób.

W Gracu (stolicy Styryi) musiano wezwać pomocy wojska. Cztery kompanie piechoty i szwadron kawalerii ruszyły ku luźnym tłumom, które obyspały wojsko gradem kamieni; jedna kompania piechoty dała ognia, skutkiem czego padło dwóch cywilnych trupem, 2 poniosło ciężkie, a kilku lekkie rany.

WPŁYW BURD PARLAMENTARNYCH NA MADZIARÓW I POLSKICH MINISTRÓW.

Wobec zeszytygodniowych zajęć w izbie posłów wiedeńskiej rady państwa, oświadczają gazety węgierskie, że parlamentarne postępowanie w Austrii już znikło, a tem samem i głosowanie w sprawie ugody z Węgierskim królestwem nie ma wartości moralnej i dla tego zamierzają Węgry oderwać się zupełnie od Austrii, zaś gabinet austriacki, złożony z polaków zrezygnował w sobotę zeszłego tygodnia, aby snąć burdotwórcy na nich winy nie złożyli w razie upadku państwa, o czem z ubolewaniem donosimy.

ZDANIA PRASY W PAŃSTWIE NIEMIECKIEM.

Z wyjątkiem berlińskiego organu Bismarka wszystkie inne tamtejsze gazety przypisują burzytelom porządku parlamentarnego w Austrii słusność, a obwiniają rząd o powód do anarchii zupełnie tak samo, jak anarchiści francuscy obwiniali przy końcu zeszłego wieku króla Ludwika XVI.

Jeden tylko organ bismarski powiada, że postępowanie rządu austriackiego jest całkiem legalne; że atakowany prezydent miał prawo zażądać siły państwa, a rebelanci pozabawili się sami praw zastępców ludu barbarzyńskim swem postępowaniem.

ZASTRASZAJĄCE CYFRY.

Ile ofiar pochłonęła wojna na Kubie w ludziach i majątkach.

Washington, D. C., 25 listopada. Twierdzeniom tu-tejszego poselstwa hiszpańskiego, że Kubańscy samowolnie zniszczyli Kubę, zaprzecza sprawozdanie, podpisane przez generała Gomeza i oficerów jego sztabu.

Gomez w swem sprawozdaniu powiada, że wartość przez Hiszpanów zniszczonych majątków wynosi 77 milionów dolarów. Pomiędzy innymi podaje on, że Hiszpanie spalili 150,000 domów wiejskich wartości 15 milionów dolarów, że zniszczyli owocowe, palmowe i inne drzewa wartości 16 milionów dolarów, że zabili 2,000.000 sztuk bydła wartości 30 milionów dolarów i że spalili pola tytoniowe wartości pięciu milionów dolarów.

Hiszpanie zabili 150,000 ludzi nie biorących udziału we wojnie. Znaczną część tych ludzi stanowią kobiety, dzieci i starcy. Nakoniec Gomez powiada, że ani słówkiem nie wspomina w swem sprawozdaniu o stratach, jakie ponieśli właściciele cukrowni i plantacji trzciny cukrowej. Wszystkiemu temu winni Hiszpanie, bo swem nieudzielnym postępowaniem wywołali wojnę. "Polak w Am."

PROCES O LICHWĘ W LONDYNIE.

Wielce interesujący proces toczy się obecnie w Londynie. Z niego się odsoni sposób życia utracyuszów wielkiego świata z jednej a spekulacya lichwiarska z drugiej strony. Lichwiarz wypożyczający gotówkę żąda od byłego oficera gwardyi, Glay'a 11,113 funtów szterlingów na podstawie dwóch weksłów które pozwany miał podpisać niejakiemu Nevillowi. Przy tej sposobności wybałał adwokat Glay'a na skarżącym, że wystawca weksłów Nevill, po 30 i 40 procent od wielkich sum płać, a rodzice pewnego młodego kolegi jego zapłacili 40,000 funtów szterlingów za podpisanie jednego weksla przez ich synka temuż samemu Nevillowi.

Obywatele księstwa Cieszyńskiego opublikowali w gazetach tamtejszo-krajowych swe życzenie względem odłączenia księstwa Cieszyńskiego od dycezyji wrocławskiej i utworzenie dla tegoż księstwa oddzielnego biskupstwa.

Z Królestwa Polskiego piszą, że na mocy ukazu carskiego zaprowadzono tam we wszystkich zakładach naukowych odmawianie modlitwy przed nauką i po niej przez uczniów katolickich w języku polskim. Również nauka religii odbywa się w języku polskim nawet pod knutem moskiewskim, a na Górnym Śląsku nawet pacierz po niemiecku.

Polski lekarz Dr. Wagner,

przyjmuje chorych od 7 do 8 rano, od 1 do 3 po południu i od 7 do 8 wieczorem, 486 ul. Mitchell róg 3 avenue. Telefon South 31 4 rings.

Największy skład sukna importowanego i krajowego znajduje się u W. Zaleskiego, 456 ul. Mitchell.

KATOLIK

wychodzi w każdy Czwartek.

ABONAMENT:

W Milwaukee za rok cały...\$1.00
Numer pojedynczy.....20
W innych krajach.....1.50
Wszelkie listy i przesyłki pieniężne adresować należy:

JOHN KUK.

Manager of the weekly "Katolik",
Cor. Lincoln & 1. Ave.

MILWAUKEE, WISCONSIN.

Wydawca: Ks. W. GRUTZA.

Entered at the Milwaukee P. O. as
second class mail matter.

Nasza młodzież.

(Ciąg dalszy.)

W przeszłych dwóch numerach "Katolika" pisaliśmy mniej więcej tylko smutne rzeczy o naszej młodzieży. Jednakowoż nie możemy pominąć i tego, co też sporo części młodzieży naszej dobrze czyni, bobyśmy dobrem młodzieńcom i uczciwym pannom przez to krzywdę wyrządzili, gdybyśmy ich zasług publicznie nie uznali.

Chociaż w Ameryce jest wiele zepsutych młodzieńców i panien, lecz dzięki Bogu, jest też bardzo wiele uczciwie myślących młodzieńców i panien po parafiach polskich.

W piśmie św. napisano "z czynów ich poznać je" tak się też rzecz ma i z młodzieżą naszą, my ją z dobrych czynów jej poznajemy, jaką ona jest. — Przypatrzmy jej się bliżej. Otóż część naszej młodzieży ma tę dobrą i szlachetną zaletę, że się łączy w Towarzystwa kościelne. Ani jednej parafii nie znajdziesz w Milwaukee, gdzieby nie istniało Tow. młodzieńców i panien, i to nie małe Towarzystwa, ale nie jedno liczące nawet do 400 członków.

Przez niejaki czas nawoływały polskie gazety w Ameryce tyle młodzieży do organizacyi, a nikt o tem nie wspominał, że w mieście Milwaukee już przeszło 20 lat istnieją takie organizacje młodzieży, chociaż tylko parafialne. Jest to zawsze rzecz chwalebna. Niech się tylko młodzież polska w Ameryce łączy w Towarzystwa kościelne, to samo już wystarczy, że nie potrzebuje się łączyć tam w jakąś organizację ogólną, bo już tem samem zadosyć uczyni powołaniu. Organizacyą młodzieży polskiej ogólną w Ameryce, uważa "Katolik" i każdy na dziesięć kroków przed siebie widzący polak za "wielki humbug". Dorośli polacy nie są w stanie takich organizacyi utrzymać, a młodzież je ma utrzymać. Dajcie wy dorośli członkowie Towarzystw dobry przykład młodzieży najprzód to i ona pójdzie z wami. Z resztą my tam wcale nie widzimy wielkich korzyści z takiej ogólnej organizacyi młodzieży. Ta wielka korzyść, którą sobie nie jedni obiecują, jest tylko urojeniem w niejednych, szaleńcem napełnionych mózgów.

Lecz wróćmy się do naszego tematu. Nasza młodzież garnie się do Towarzystw kościelnych i cóż stąd za korzyść dla niej? Otóż najprzód widzimy ją po kilka razy w roku przystępującą do Sakramentów św. I nie raz rzeczywiście serce się unosi radością, widząc pełen kościół młodzieży, przystępującej do Stołu Pańskiego. — Potem taka młodzież, będąca w Tow. jest więcej powściągliwa niż młodzież, nie należąca do żadnego Towarzystwa. Takich

młodzieńców lub panien, co należą do Towarzystw, nie wiele zobaczysz po salinach na tańcach i zabawach grzesznych.

Dalej młodzież, należąca do Towarzystw, wykonywała uczynki miłosierdzia. W czasie choroby odwiedza się wspólnie, wspomaga się pieniężnie, a w razie śmierci płaci za pogrzeb swego współbrata. Jest to piękny i chwalebny obyczaj u młodzieży.

Młodzież, w Tow. będąca, nie zapomina też i o Domie Bożym. Znam parafię w Milwaukee, w której same panny w przeciągu dziewięciu lat, sprawiły jeden kielich za 400 dol., drugi za 100 dol., chorągiew za 400 dol., ornat za 150 dol., na różne inne rzeczy kościelne wydały przeszło 300 dol., i jeszcze kilkaset dol. mają w kasie. Jest to więc rzecz chwalebna — rzecz święta, że młodzież tak piękny przykład daje dorosłym, jak się starać mają o upiększenie domu Bożego. Nie dosyć na tem. Pomiedzy młodzieżą naszą znajdują się także i perły niewinności i prawdziwej pobożności. Niejeden młodzieniec lub panienka wprawdzie musi ciężko pracować i pomagać rodzicom w domu, ale nie zapomina o tem, że to jest jego obowiązkiem — że to jest ten dług, który spłacić są winni rodzicom swoim, dla tego też nie uskarżają się na rodziców i na pracę — pomagają im w domu i po za domem — nie trują ich złymi postępkami — chodzą chętnie na nabożeństwo do kościoła, przystępują często do Sakramentów św. Są uczciwe, ciche i uprzejme względem każdego; są czyste i niewinne — oboje Boga i ludzi a więc, są to perły dziewiczego żywota w pośród ludzi. To też jako w ciemnej nocy gwiazdy niebieskie niby lampki Boże migoczą się miłuchno ku ziemi, tak też z tej grzesznej ziemi migoczą się dusze takich niewinnych i dobrych młodzieńców i panien ku niebu, a Bóg z miłością ojcowską spogląda na nich i błogosławić im już tu na ziemi będzie!

Zatem Dzieciatki Drogie! bądźcie uczciwe i dobre, bądźcie rodzicom waszym posłuszne i ocierajcie łzy z oczu ich w starości, bo błogosławiająca ręka ojca i matki sprawdzi błogosławieństwo Boże na was. Bądźcie pracowite i pobożne — bądźcie czyste i niewinne — łączycie się w Towarzystwa kościelne — mówcie w domu i po za domem po polsku — a dopełnicie święcie obowiązku swego i względem Boga i względem ludzi i ojczyzny waszej.

Krajowe.

NOWY JORK.

W niedzielę 13. listopada, odbyła się w kościele św. Pawła niezwykła uroczystość. Przeszło trzysta osób było bierzmowanych a pomiędzy nim i sto nowo-nawróconych anglików, którzy się w bieżącym roku nawrócili. Była to wielka uroczystość. Arcybiskup nowojorski, Corrigan podczas namaszczenia przemówił do nowonawróconych, wykażając im jak wielkiego szczęścia zostali uczestnikami już tu na ziemi, przyjmując wiarę katolicką i jak wielkie ich czeka po śmierci, jeżeli zostaną wierni kościołowi.

PROCES LUETGERTA PONOWNIE W TOKU.

Dnia 29 b. m. zarządził sędzia Gary rozpisanie wezwania dla 100 przysięgłych, z których wybrani będą i zaprzysiężeni do rzeczonego procesu tacy, co po przepisaniu przeegzaminowaniu okazażą się nieuprzedzonymi ani za obwinionym ani przeciw temuż.

BUFFALO.

W kościele św. Jana Kątego pobłogosławił Wieleb. Ks. Piotr Pitas, związek małżeński pomiędzy Maryanem Brzezińskim i panną Agnieszką Pitas swą siostrą. Młodemu Państwu zasyła "Redakcja Katolika" życzenia wszelkiej pomyślności i błogosławieństwa Bożego.

BALTIMORE.

Kardynał Gibbons z Baltimore, kazał wybudować nową kryptę w kościele katedralnym pod wielkim ołtarzem, do której złożono ciała pięciu zmarłych Arcybiskupów baltimorskich. Imiona owych zmarłych dostojników kościoła są następujące: Arcybiskup. Carrol, Marechal, Eccleston, Kenrick i Spalding. Arcybiskup J. Carrol był pierwszym arcybiskupem baltimorskim.

KANSAS.

Larned. Dnia 18 list. wydarzył się w 18 mil odległej miejscowości Rozel, dziwny wypadek. Stacya kolejowa, kilka szpichlerzy i kilka małych zabudowań znikło z powierzchni ziemi; wszystko to przepadło gdzieś w bezdennym dole na półtora akra obszernej. Dół, napełniony jest do 70 stóp od powierzchni czarną wodą i jest tak głęboki, że dna nie można osiągnąć. Jest to jakieś dziwne zjawisko, bo na tej wdzie nie się nie ostoi, lecz wszystko tonie; nawet i lekkie deseczki, wrzucone tam, toną. Niezawodnie musieli się tam znajdować niedługo wypalony i wodą zalany wulkan, nad którym się dopiero teraz ziemia zarwała. Przy tej katastrofie jednak nikt życia nie utracił.

CHICAGO.

Śmiertelnie raniony przez rabusiów.

24-letni William A. Nelson, rysownik u "Howley Down Draft Furnace Co.", zam. pn. 436 Lincoln avenue, siedzący onegdaj wieczorem przed 8 godziną z domu do klubu "Garden City Bicycle Club" pn. 279 ulica Bissell i niósł pod pachą trzy pudełka cygar, kiedy na Sneffield ave., pomiędzy Fullerton a Balder ave., napadł na niego dwóch młodych rabusiów i chcieli go zatrzymać. Kiedy się wyrwał i uciekał, jeden z rabusiów strzelił za nim. Nelson raniony upadł; przechodnie zawiedli go do pobliskiej apteki, a potem przewieziono go do niemieckiego szpitala. Tam wyjęto mu kulę, która w grzbiet go raniła, ale rana okazała się bardzo niebezpieczną, a może śmiertelną. Policja szuka zbrodniarzy; aresztowała też jednego przestępcę, ale Nelson nie mógł go na pewno identyfikować. "Dz. Chicagoski".

ELM GROVE.

Siostry Notredamki z Milwaukee zamierzają pobrać nowy dom w Elm Grove, który służyć ma szpitalowi i wysłuchanym siostrom za mieszkanie i zarazem za ochronkę dla dzieci. Koszt wynosić mają 100,000 dol.

KATOLIK.

JEDEN STRAJK SIĘ KOŃCZY, A DRUGI ZACZYNA.

W kopalniach Wilmington, Ill., powróciło w piątek zeszłego tygodnia 3000 górników do pracy, a w Nowym Jorku zaprzestało równocześnie pracować 200 krawców przy wyrobie płaszczy. Powodem było zapowiedziane im ze strony pracodawcy obniżenie płacy.

SPALONY NA STOSIE.

W północnej Karolinie spalono 25 listopada, na dniu dziękczynienia żywcom murzyna, Natana Willis, mocą własnej jurysdykcji tamtejszych mieszkańców. Powodem oburzenia i okrutnego, a do rąbańskiego było podejrzenie zamordowanego o zastrzelenie białego, którego zwłoki znalezione z postrzałem w plecach.

POŻARY.

W mieście Kittanning, spłonął 26 bm. cały blok w najbardziej przemysłowej części. Strata wynosi \$6000 oprócz mniejszych uszkodzeń różnych budynków, nie zniszczonych całkowicie pożarem. Kilka osób poniosło również uszkodzenia.

W St. Louis spalił się skład spółki destylacyjnej wraz ze zawartością. Szkodę obliczają na \$90,000.

RONDOUT, N. Y.

W Rondout, N. Y., pobudowali polacy murowany kościół, który dnia 21 listopada uroczystie poświęcony został. Aktu poświęcenia dopełnił Najprzew. Arcybiskup Corrigan z Nowego Jorku.

Proboszczem parafii w Rondout jest znany tutaj u nas Wiel. ks. F. Fabian, były proboszcz w Ripon, Wis.

SPALIŁ SIĘ POLSKA SZKOŁA.

W Manestee, Mich. spaliła się polska szkoła 2 listopada. Był to obszerny budynek mogący pomieścić blisko tysiąc dzieci. Jakim sposobem ogień powstał, niewiadomo. Szkoda wynosi przeszło 10,000 dol. a zabezpieczenie wynosi tylko 7,500 dol.

Rozmaitości.

ZDARZENIE PRAWDZIWE.

Miłość synowska względem ojca swego wynagrodzona.

Gdy pewnego razu więźniowie z domu karnego we Wiedniu zmiatali ulice, przybiegli młodzieńcy przyzwolicie ubrani i pochwytywszy dłoń jednego z nich z szacunkiem ją ucałował. Widział to pewien radea z okna, kazał młodzieńca przywołać i rzekł: "Nie godzi się całować ręki złoczyńcy". Ależ, rzecz młodzienczy, "ten więzień jest moim ojcem". Wzruszony radea opowiedział to zdarzenie cesarzowi, który rozkazał natychmiast powierzyć młodzieńcowi opróżnioną posadę, do jakiej się okaże zdającym. Było to dobre dziecko, które się ojca swego nie wstydziło.

Pierwsza gazeta w Polsce.

Pierwsza gazeta w Polsce powstała w 17tym wieku. Założono ją z początku 1661 r. za czasów króla Jana Kazimierza w Krakowie pod tytułem "Merkury Polski, dzieje świata obejmujące". Gazeta ta wychodziła w Krakowie tylko do końca Maja tego samego roku, poczem wydawano ją dalej we Warszawie. D. Ch.

Co się stało z koroną Polską?

Kiedy w roku 1795 Prusacy chwilowo zajęli Kraków, dobierali się do skarbu koronnego na Wawelu; dużo kosztowności wtenczas zabrali, a gdy korony rzeczywiście potem zniknęły, przypuszczano, że one też przeszły do Berlina. Równocześnie jednak utrzymała się pomiędzy ludem ciągle legenda, że korony polskie sami Polacy zawczasu ukryli i że są dotychczas ciągle schowane w dobrym ręku, każdy z kilku stróżów narodowych pamiątek, gdy czuje, że się zbliża jego koniec, zwierza tajemnicę komuś młodszemu i w ten sposób już przez sto lat mają teabytki swoich opiekunów, jakich i gdzie — niewiadomo i dobrze, że niewiadomo, bo taka rzecz wymaga ścisłej tajemnicy. Legenda ta miła każdemu polskiemu sercu. Czy jednak prawdziwa, wątpiono.

Obecnie okazuje się, że legenda ludowa ma słuszość. Oto przed kilkunastu laty bawił w Krakowie pruski wówczas następcą tronu, a późniejszy cesarz Fryderyk III. Bawiąc na Szlasku, przyjechał do bliskiego Krakowa, żeby się przyjrzeć pamiątkom polskim. Wiadomo, że był to monarcha szlachetny. Kiedy go oprowadzał po królewskim kościele na Wawelu s. p. ks. kanonik Polkowski, rozmowa też zesłała na polskie korony. Wtenczas cesarz Fryderyk powiedział wyraźnie, że w Berlinie koron polskich nie ma i nigdy nie było! Oświadczenie to znane było nie wielu tylko osobom. Obecnie podał je do publicznej wiadomości p. Ludwik Dębicki w książce p.t. "Trzy pokolenia w Krakowie".

Skoro tedy korony zniknęły w sam raz, wtenczas gdy w Krakowie było pruskie wojsko i Moskale do nich później dobrać się już nie mogli, widocznie tedy schowali je zawczasu sami Polacy, przewidując, że pruski generał będzie ich chciał zabrać. Schowali i zaraz gdzieś wysłali. A więc korony polskie — nie zginęły!

W krótkim czasie przybędzie z Bawarii do Milwaukee główna przełożona Sióstr Notredamek. Przed pięćdziesięciu laty była ona tutaj w Milwaukee pomocną s. p. Matce Karolinie przy zakładaniu teraźniejszego klasztoru. Zdziwi ona się jednak, gdy zobaczy ten ogromny rozwój miasta Milwaukee i swej początkowej pracy.

Horacjusz Vose, z Westerly, przysłał prezydentowi St. Zj. na Dzień dziękczynny, indyka ważącego 27 funtów. Widać, że i we Waszyngtonie nie mają lichych żołądków.

Słyszac swych przyjaciół zachwalających ustawicznie lekarstwo Chamberlaina na kolik, cholera i biegunkę, kupił Curtis Fleck z Anaheim w Kalifornii butelkę tegoż i jest skutecznością, tegoż tak zachwycony, jak tylko być można. Płacił po 25 i 50 centów. Na sprzedaż w aptece J. W. S. Tomkiewicza, 452 ul. Mitchell róg 2 ave.

Ważna wiadomość.

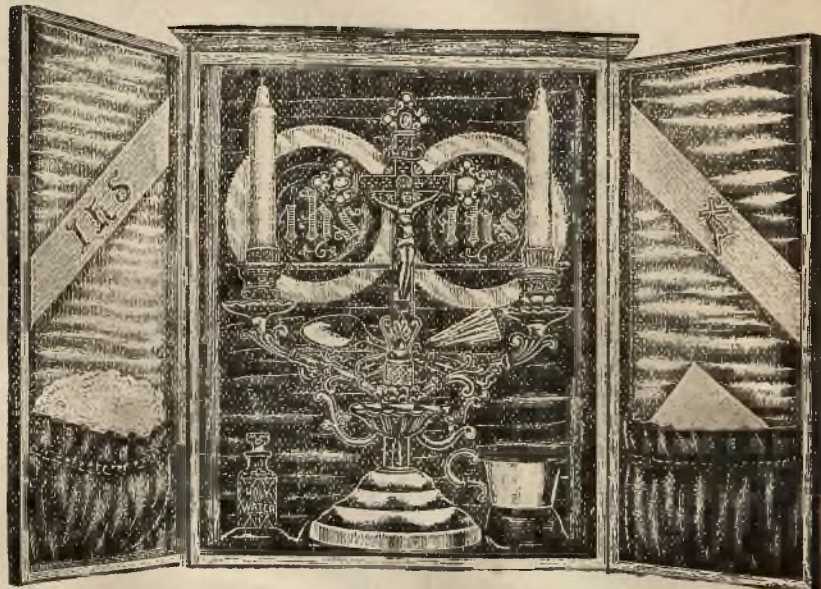
Pani Laura Voegtner, 341 7 ave. poleca się do pewnego uleczenia reumatyzmu, kichania suchego i niesuchego, tak zewnętrznej jako wewnętrznej choroby, zanieczyszczonego żołądka, kataru żołądkowego, kureczkożołądkowych, białego upływu i chorób chronicznych. Tasiemca wydała, za 2 dolary, lecz też stare i nowe rany bardzo dobrze. Przyjmuje chorych rano od 9. do 12 we Wtorki, Czwartki i Soboty.

Jak chcesz mieć ubranie tanie ładne, najlepszy wybór znajdziesz u Zaleskiego na Mitchell ul.

M. H. WIETZLIUS & CO.

sprowadzają i wyrabiają

Kościelne ornamenta książki i nabożeństwa.

Figury religijne, chorągwie towarzystw, szaty kapłańskie i sprzęty otworzone należące do naszej specyalności.

429 i 431 East Water ul.,

Milwaukee, Wisconsin.

HUMBONG I KRAMER

Adwokaci pierwszorzędni

do spraw sądowych, cywilnych i karnych, załatwiają wszelkie sprawy z największą punktualnością i rzetelnością po cenach umiarkowanych.

BIURO: 343 ulica Trzecia,

MILWAUKEE, WISCONSIN.

JEDNO Z NAJKORZYSTNIEJSZYCH TOWARZYSTW
UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE JEST:

The Mutual Life Insurance Co. of New York,

której prezydentem jest

RICHARD A. McCURDY.

Jest to Towarzystwo największe na cały świat.

Sprawozdanie wzajemnego ubezpieczenia na życie dla assekuracyjnego urzędu stanowego w Nowym Jorku za rok 1896, wykazało większy stan niż wszystkie inne Towarzystwa o następujące sumy:

Większy dochód w premiach o	\$39,593,414.
Większy roe ny dochód prowizji o	9,660,484.
Większy roczny dochód ogólny o	49,702,695.
Więcej zabezpieczeń prawomocnych o	917,930,917.
Większą sumę oszacowań o	234,744,148.
Więcej przedsiębiorstwa na piśmie o	135,679,834.
Więcej wypłat właścicielom polic o	25,437,570.
Właścicielom polic wypłacono to Towarzystwo od założenia w 1843 r. sumę	437,005,195.29.

Niemal wszyscy przedniejsi polscy obywatele milwaucy są u nas zabezpieczeni. Dlatego polecamy to Towarzystwo z naszej strony.

J. H. Bowles,
generalny agent.

Bailey i Coughlin,
poszczególni reprezentanci.

PABST BUILDING. Milwaukee, Wis.

IZYDOR BORZYŃSKI

fabrykant i kupiec

sli, siodeł, derów, batów, itd.

951 8-ma Avenue.

BALDAUFA POROWATY PLASTER

Łagodzi i usuwa natychmiast wszelkie bólesci; jest niezawodnym środkiem na ból grzbietu, kłucie w piersiach i płucach, na sztywność w gonienach, lumbago, bólesci w okolicy nerek na reumatyczne i nerwowe cierpienia itd. BALDAUFA POROWATY PLASTER nie jest zwykłym wzmacniającym plasterem, jakie powszechnie sprzedają, lecz wielce ulepszonej porowatym plasterem, zupełnie różnym od innych. Jednorazowa próba przekona każdego natychmiast. Nie kosztuje on więcej, jak zwyczajny; kupujcie więc najlepszy PLASTER BALDAUFA a nie inny.

Cena 25c, 3 za 65c, 5 za \$1.00.

Jest do nabycia także u aptekarzy i handlarzów lekarstwami.

Za przesłaniem kwoty wysła się także pocztą ten plaster pod wskazanym adresem:

GEO. L. BALDAUF i S'KA, jedyni właściciele, Milwaukee.

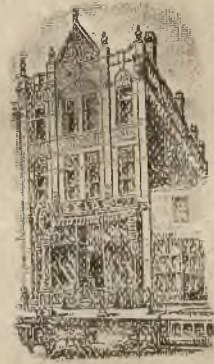
R. SEIDEL,

Pierwszorządny JUBILER i ZŁOTNIK
na południowej stronie miasta.

161 REED UL.

Mam zawsze na składzie wyborowy zapas
dyamentów, klejnotów i wyrobów
srebrnych.

Szczególniej polecam pierścionki ślubne.

GRUNTA I FARMY.

Kupujcie teraz farmy i zubożacie się!

Pszenvica i bydkło kosztują w tym roku dwa razy tyle, ile w roku zeszłym kosztowały. Ceny farm z pewnością tak samo pójdą w górę jak ceny za pszenicę i bydkło.

Oszczędźcie zatem pieniądze kupując grunt teraz zanim cena jego pójdzie w górę.

Obecnie jest odpowiedni czas do przybycia na farmy.

Wiadomo jest wszystkim, że grunta w naszych 4 Koloniach Hofa Park, Pułaski, Sobieski i Kraków są bardzo dobre i tak samo klimat jest dobry. Tego roku wszystkie gatunki zboża udały się bardzo dobrze i nie zostały uszkodzone przez deszcz, zbytnią gorączkę lub mrozy. Nasze kolonie szybko się powiększają.
Nowy dworzec kolejowy i nowy kościół polski zostały w tym roku w wiosce Sobieski pobudowane. Jesteśmy gotowi sprzedawać grunta w kawałkach 5, 10, 20, 40, lub 80, akrowych i zadowolimy się też naszymi wypłatami jeżeli kupujący nie jest w stanie wszystkiego gotówką zapłacić.

Sprzedajemy grunt po 200, 300 lub 400 dolarów za 40 akrów, lecz mamy także grunta które i więcej kosztują.

Wypieć tykiety kolejowy wprost do Sobieski.

Piszcie po mapę, książeczkę i dokładne informacje.

Listy adresujcie do:

J. J. HOFF LAND CO.,

MILWAUKEE, WIS.

Woda święcona.

(Ciąg dalszy.)

Czem to woda święcona być powinna w dziewiętnastym wieku? Pewien sławny biskup francuski Antoni Colonna tak pisze o wodzie święconej: Woda święcona jest rzeczą świętą — pełna ta jemnic, dla tego jest największego poszanowania godna; jest ona na to przez Kościół ustanowiona, aby nią zwalczać można opera diaboli — dzieła szatana.

Szatan ma wpływ na człowieka i na różne rzeczy dla tego też od osmnastu wieków Kościół walczy krzyżem św. i wodą święconą przeciwko temu wpływowi czarta przekłętą i przez osiemnaście set lat podał On krzyż św. i wodę święconą wszystkim ludziom i pokoleniom we wszystkich krajach jako wyłączną broń przeciw najazdom szatana, i upomina ich, aby tej podwójnej broni zawsze używali.

Z tego więc bez wielkiego tłumaczenia wynika, że woda święcona powinno się uważać po dziś dzień za rzecz arcy-swiątą — że ją ludzie jako świętą spuszczają od czasów apostołskich uważać powinni — że ją w czystych czyniach, w ucziwych miejscach przechowywać i z największą czcią i wiarą jej używać mają. — Tem to powinna być woda święcona po dziś dzień.

Ze ona ma wielkie zadanie przez Kościół wytknięte, to już stąd wynika, iż jest jednym ze Sakramentów. Już ta sama nazwa wody święconej Sakramentem świadczy o jej wielkości i potędze.

Lecz cóż my to rozumieć mamy przez Sakramentalia? Sakramentalia są to albo widzialne rzeczy, albo też jakieś zewnętrzne widoczne czyny religijne, które Kościół szczególną mocą obdarzył, aby nimi można skutki nadnaturalne wywołać. Nazywają one się sakramentaliami, bo są podobne do Sakramentów św. — i tylko się tem od nich różnią, że Sakramenta św. posiadają moc i skutki, które na człowieku wywrzeć mają, już same w sobie — a Sakramentalia tego nie posiadają, tylko skutki zawisły od usposobienia i wiary człowieka i od modlitwy kościoła.

Takich głównych sakramentów mamy osiem w kościele katolickim — naprzód jest Modlitwa Pańska, Woda święcona, Chleb poświęcony, Spowiedź powszechna, Jałmużna, Błogosławieństwo Biskupie i Błogosławieństwo kapłańskie we Mszy św. dane, a szczególnie Najśw. Sakramentem i exorcyzm.

Skutków, które sakramentalia sprawiają, teologowie liczą pięć: 1, odpuszczenie grzechów powszednich 2, odpuszczenie kar doczesnych, na któreśmy przez grzech zasłużyli 3, wypędzenie szatańskich mocy 4, uzdrowienie chorych i 5, oddalenie klęsk, zagrażających naszemu życiu lub naszemu majątkowi. Wiedzieć ci jednakże należy, że pojedyncze sakramentalia nie sprawiają od razu wszystkich pięciu skutków, lecz tylko niektóre z nich.

Jedynie woda święcona ma przywilej sprawiania wszystkich tych pięciu skutków, o czym później pomówimy. Jakaż tedy potęga musi być wody święconej, kiedy tak wielkie rzeczy sprawnie może? Może nie jeden z czytelników pomyśli sobie, to jest rzeczą niepodobną, aby parę kropelek wody święconej takie skutki sprawiała? Lecz szanowny czytelniku nie nazywaj ty wody święconej małą rzeczą — ty się później przekonasz, jak wielkie skutki ona sprawia; wszystko ci to później dowodami stwierdzimy, że twierdzenie nasze jest prawdziwe. Wprzód jednak musimy się przekonać: Czem to jest woda święcona?

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Żarty i dowcipy.

Pan Kukała.

Każdemu wiadomo, że nasz dzielny ludzka kaszubski nie w ciemie bity. Podobno kaszuba, jak niektórzy powiadają, dopiero dnia dziewiątego po narodzeniu przejrzy, lecz jak już przejrzy, to widzi przez dębową deskę. W prawdzie są to tylko żarty, lecz to prawda, że prawdziwy kaszuba, chociaż nie wiele zagląda do książki, wrodzoną swoją przebiegłością nie jednego z uczonych wyprowadzi w pole. Takim był pan Kukała, niewyrównany naczelnik swego plemienia, dziedzic szmatu piasku pod Rekowem.

Nietylko z bystrości umysłu znali go w okolicy, lecz słynął on niemniej ze zachości i prostoty charakteru. Żył on starym zwyczajem, nędzne wodzące życie na jałowych piaskach; szczerząc dla siebie jak najbardziej; — nie znał sam wiele potrzeb, lecz nie znał za to i długów, a w razie potrzeby i drugim jeszcze pomagał. — Uciulawszy z pracy ciężkiej i wytrwałej trochę grosiwa, oddał syna jednaka do szkół, do znanego swego czasu konwiktu Żuromińskiego. Po kilkuletniej nauce przybył student na wakacje do rodziców. Korzystając z tego, Kukała z bytności swego syna, sam się chciał przekonać, na co pieniądze żoły i pyta przeto synka, czego go tam w Żurominie uczą.

— Wielkich i mądrych rzeczy takto — rzecze student — Uczą nas filozofii, retoryki, logiki i t. d.

— Co to jest ta wasza logika? — bada dalej Kukała. — Logikę, takto, rzecze student, trudno określić słowami, ale zaraz pojęcie wyjaśnię przykładem: Tu, twierdząc, znajduję się dziewięć jaj. (wskazuje przystem na talerz, na którym się w rzeczywistości — tylko 5 jaj znajduje).

— Jak to? — odrzeczł starszy Kukała, — ja widzę tylko 5 jaj, które nam matka przyrzadziła.

— Ja zaś twierdząc, takto, że tu jest 9 jaj, a wytłumaczył to, jest właśnie rzecz logiki. Zaraz dowiodę: Gdzie jest 5 jaj, tam są i 4, a czterzy i pięć czyni razem 9.

— Jeśli tak synku, odrzeczł Kukała, to ja biorę pięć jaj, a ty zjedz owe cztery.

Lecz nie tylko z młodzikami dał sobie radę, wystrychnął nasz kaszuba i innych, nawet uczonych na dudka. — Zrzadziły losy, że furmanił pewnego razu do Warszawy. Gapiąc się tam po ulicach, zdziwiły go głosy, rozchodzące się z pewnej kamienicy.

Myślał sobie, że się kłóca, lecz objaśnił go przechodzący warszawiak, że tam panowie o zakład dysputują; każdy uczestnik składa pięć rubli, a kto na pytanie przeciwnika nie zdolen dać dostatecznej odpowiedzi, traci złożone pieniądze.

— Pójdę i ja tam, rzecze Kukała, może co zarobię.

Wchodził sobie nasz kaszuba bez ceremonii w kapuzie

z kobiałką na plecach wprost do sali, w której zgromadzeni byli uczeni. Odwrotny zaraz przy wstępie chciał go zawrócić, lecz on odgarnął go ręką na stronę, nadmieniając że i on tu dysputować z panami zamysła. Wszyscy obecni parsknęli ze śmiechu, lecz nie obchodziło to wiele Kukałę. Śmiało wciśną się w sam środek dysputujących panów, wyjmując ze zanadru pęcherz z pieniędzmi i kładąc 5 rubli na stole, prosi o głos.

Chęć pozbyć się takiego natręta, postanowił jeden z obecnych zażartować sobie z niego, a ośmieszysz go, zniewolić do wyjścia ze sali.

— Czy wiecie też — pyta — chłopczku, jak Matce Boskiej było na imię?

— Marya — odrzekł Kukała — a teraz na mnie kolej. A wie też "pon", jak mojej babce było na imię? Naturalnie ów pan zamilkł. Nasz kaszuba zgarnął 5 rubli przeciwnika i wyszedł ze sali.

Na bok z nosem!

Jedzie szlachcic czwórka, a widzi w drodze stojącego żyda, woła:

"Żydzio, na bok z nosem!" Żyd skręciwszy palcem czubek nosa w lewą stronę, rzekł: "Ny, niech jasnie pan teraz jedzie".

Jak zapobiedz chorobie płucowej (Pneumonia.)

W tej porze najłatwiej się zaziębić można, a zostawiając kaszel w zaniedbaniu, bez użycia medycyny skutecznej, przechodzi takowy w chorobę płuc "Pneumonia". Lepszego środka na usunięcie kaszlu nie znamy jak Chamberlaina lekarstwo na kaszel. Używalimy go już powszechnie i zawsze ze skutkiem. Ocalał, Ind. Ter. naczelnik. — Jest to jedyne lekarstwo znane jako zapobiegające Pneumonii. Z pociąg tysięcy, używających go na zaziębiecie i grype nie było wypadku przejścia w Pneumonię tej słabości w żadnym wypadku. Osoby o słabych płucach, lub mające powód obawiania się Pneumonii, powinny mieć to lekarstwo pod ręką. Ilości po 25 i 50 centów na sprzedaż w aptece J. W. S. Tomkiewicz, 452 ul. Mitchell, róg 2 ave.

KASZEL, zaziębiecie, kłup, dychawicę i wszelkie choroby gardła i płuc wyleczy elektryczny Syrup na kaszel. Do nabycia tylko w aptece S. MARLEWSKIEGO, w pobliżu 1-szej i Lincoln ave. Cena 25c.

Znakomita medycyna. 1 Minerton, O. 15 Czerwca 1891. Dwa chłopcy i jedna panienka w mojej parafii zgonali wyleczeni znakomitą medycyną „Koenig's Nerve Tonic”. Panna ta cierpiała przez przeszło 8 lat na jadaczkę, której ataki na wieść ją prawie codziennie, czasem parę razy na dzień. Teraz jest zdrowa. Wszystko to zdziwiła owa medycyna. Polecam przeto wszystkim, którzy cierpią na jadaczkę lub osłabienie nerwów, „Koenig's Nerve Tonic”, gdyż doświadczyłem tego środka i ze wszelkich stron słyszę, że „Koenig's Nerve Tonic” zawsze dotychczas pomagał. L. U. D. W. K. R. I. M. M. E. R., prob. Od autora „Short line to the Roman Catholic Church”. Członkowie mojej parafii, moi nauczyciele i ja sam używaliśmy „Koenig's Nerve Tonic” z najlepszym skutkiem. Polecam ją najszybciej z najbliższym skutkiem. Proszę o 2 c. J. W. B. O. O. C. Cannellton, Ind. 16 września 1891.

DARMO książkę wielkiej wagi o chorobie nerwowej i butelkę na próbę posyłamy na wasz adres. Biedni także otrzymają lekarstwo darmo.

Lekarstwo to przyrzadził Ks. Koenig z Fort Wayne, Ind., od r. 1876, a teraz sprzedawane jest pod nazwą:

KOENIG MED. CO., Chicago, Ill. 49 ulica S. Franklina. Sprzedawane po aptekach za \$1.00 butelkę, a 6 za \$5. Duża butelka \$1.75, a 6 za \$9. W Milwaukee u E. Krembs'a, róg 1-szej i Greenfield ave.

NAJWIĘKSZY POLSKI SKŁAD ŁOKCIOWY

na południowej stronie **J. K. KOZŁOWSKIEGO,** róg 6. Ave. i ul. Mitchell.

Kto chce mieć dobre żakiety na zimę czy to dla dziewcząt od 4 do 15 lat lub dla panien dostaniecie takowe bardzo tanio i wszelkie inne towary do staniecie taniej jak gdzie indziej. Zatem idźcie do rodaka naszego

J. K. KOZŁOWSKIEGO, róg 6. avenue i ul. Mitchell.

John Karker,

WIELKI SKŁAD MIĘSA. 40 i 42 Juneau Avenue.

Szczególnie poleca się szynki i cielecinę na święta. Najtańsze miejsce w mieście.

POZŁACANIE, POSREBRZANIE i NIKLOWANIE

rzeczy kościelnych wykonujemy jak najlepiej. **A. WERNER,** 415 East Water ul., Milwaukee.

E. Brielmaier & Sons, ARCHITEKCI

I NADZORCY.

Wykonują plany na kościoły, szkoły i klasztory.

Biurowe i mieszkanie: Róg 2-iej i Sherman ul., Milwaukee. Fabrykanci mebli kościelnych, ołtarzy, ambon, i t. d.

CARROLL & KEOGH CO.

Specjalna sprzedaż materyi na suknie.

Nowy zapas Plaids na jaczki i suknie dla dzieci po 25c yd
44-46 cali szeroka wełniana materya na suknie, warta \$1.00 po 69c yd
46-calowa "Mohair Fancies and Scotch Tweeds", warta \$1.50 i 1.25 po 90c yd

Czarna materya na suknie.

59-calowa wełniana czarna materya Storm Serges, warta \$1.25 po 75c yd
37-calowa wełniana materya "Novelties" po 50c yd
43-cali szeroka wełniana czarna materya Sail Cloth warta 75c po 50c yd

Spodnia bielizna.

Fleece-Lined Vests dla panien po 19c
Fleece-Lined Vests z dobrej materyi dla panien po 25c
Fleece-Lined Combination Suits dla panien po 50c
Fleece-Lined Combination Suits z dobrej materyi po 75c
Fleece-Lined Combination Suits częścią wełniane po \$1.00

CARROLL & KEOGH CO., 119 Wisconsin ul., Naprzeciw poczty.

Najlepszy, najtańszy i najkorzystniejszy

PREZENT NA GWIAZDKĘ

w redakcji "Katolika"

osiem tomów "ŻYWOTÓW ŚWIĘTYCH",

pisanych przez Ojca Prokopa

za \$2.00 w pięknej oprawie.

Całe to dzieło obejmuje 12 tomów, z których dalsze 4 później będą drukowane w tejże redakcji i kosztować będą \$1.00.

Jest to jedyna okazja najtańszego nabycia tego dzieła.

Zawiadomienie!

Ponieważ te FOTOGRAFIE są bardzo świeżące, które były w modzie w r. 1895—1896, a których tysiące robiłem, wyblakły, więc proszę wszystkich tych którzy wyblakłe fotografie mają niech przyjdą do galerii a dam wam za nie inne, ile kto ząda.

N. L. STEIN, fotografista, 452 Mitchell ulica, Róg 2 Ave.

DOPPELBRAEU

JEST NAJLEPSZE

piwo

W ŚWIECIE

SPRÓBUJcie GO.

ROBERT DJABEL.

Nietylko straszna, ale także zabawiająca i pouczająca powiastka z przeszłości.

(Ciąg dalszy.)

ROZDZIAŁ V.

Robert sprawnie swoim rodzicom wielkie zmartwienie i wyrządza krajowi szkodę swymi psotami.

Jeżeli psoty Roberta były dotychczas złe i niegodne, teraz zamieniły się w zbrodnie i gwałty. Najgorsza hałastra z całego kraju gromadziła się pod jego rozkazy, a on jako naczelnik tej zbrojeckiej bandy, najpodlejszych i najbrzydlivszych dopuszczał się czynów. Rabunek, plondrowanie, hańbienie niewinnych kobiet i dziewcząt, mordy i pozogi, były u niego na porządku dziennym. Kto się opierał, śmiercią był natychmiast karany — słowem, nie było rodziny w całej Normandji, któraby od niego nie doznała krzywdy i pohańbienia. Złościny napadali bezczelnie na ciche klasztory, rabując kosztowności i mordując mnichów, okradali kościoły i puszczali z dymem sioła i miasteczka. Stary książę na wieść o tych niecnych czynach swego syna, trapił się bardzo wraz ze swą małżonką i oboje płakali często gorzkimi łzami i bólu, jaki szarpał ich serce. A tu tymczasem przybywał jeden za drugim ze skargami na djabła Roberta "Syn Wasz, zhańbił mi córkę — narzekał jeden — i uwiódł ze sobą dla dalszej rozpusty!" "Robert zhańbił mi pocziwą żonę!" skarżył się drugi. Trzeci z płaczem błagał o poparcie, gdyż dzięki książę zniszczył mu majątek i imienie. Czwartego Robert zranił śmiertelnie, piątemu wymordował wszystkich synów. Książę Hubert był niepokieszony. Cóż więc miał czynić, aby przeszkodzić synowi na drodze występków i zmienić jego podłe życie! Nie znajdował na to żadnej rady i w smutku wyrzekał na nieszczęsną

godzinę, w której Roberta oddawał w opiekę. Teraz syn własny, hańbił jego ród szlachetny, tarza się we występkach i zbrodniach, i zamiast rodności, przywodzi boleść i smutek w serce stroskanych rodziców, zawczasu popychając ich do grobu. Również i poddani smucili się bardzo, bo omylili się w swych przecuciach. Byli pewni, że małżeństwo księcia z tak szlachetną, cnotliwą i piękną księżniczką, wyda owoc godny ich gorącej miłości, a tymczasem urodziła się ciępką płonka, z której nikt nie wyciągnie pożytku. Spodziewali się znaleźć w młodzieńcu księcia godnego następcę ojca, szlachetnego księcia i pana, który godność i powagę kraju utrzyma, a mocy doda mu większej; tymczasem patrząc na życie Roberta, doznali przykrego rozczarowania, gdyż dziki młodzieniec nie odpowiadał swemu powołaniu i obowiązkom. Zamiast stanąć w obronie prawa i czynić mu zadość, gdyby tego było potrzeba, Robert deptał je nogami i lekceważył; zamiast bronić poddanych z troskliwością, rabował ich i hańbił na ciele i duszy. Przytem zauważył także, że stary ich książę usycha przedwcześnie i jeżeli tak daleko pójdzie, wkrótce połączy się ze swymi przodkami, zostawiając syna djabła i rozbójnika. Zwołali więc wielką naradę, w której rozmyślali nad najsłabszą obroną zagrożonej ojczyzny. Następnie posłali do Huberta jednego z najznakomitszych swych obywateli, który w ten sposób odezwał się do księcia: "Zaskawny Panie i dostojny książę! Z wielkim smutkiem przypatrują się Wasi poddani życiu waszego syna Roberta, widząc jak depcze prawa, pustoszy kraj rabunkiem i plondrowaniem, narusza cześć i bezpieczeństwo swych poddanych i wielkie sprawia Wam troski. Widzą to i odczuwają twą boleść, wysoki władco! Dla tego chcąc tym bezprawiom już raz koniec położyć, zebrał się dla narady, co im czynić poro-

pada, aby cugle rozpasanemu Robertowi przykrocić. Na zgromadzeniu tem przyszliśmy do przekonania, że chcąc spokojem i bezpieczeństwem kraj uszczęśliwić, trzeba najpierw łagodnie i z pokorą zanieść prośby do księcia Roberta, aby hańbiących go czynów zaniechał. Dla tego radzilibyśmy Wam, łaskawy Panie, po syna twego posłać do zamku go sprowadzić! Wtedy wystawicie mu w obecności wszystkich poddanych i rycerzy, jak złe i niegodziwe prowadzi życie i wezwiecie go do poprawy. Niech przysięgnie wobec wszystkich, że nie zbójem, ale ojcem chce być swych poddanych, nie katem, ale dobroczyńcą, nie rozpusztnikiem hańbiącym sromotnie ich żony i córki, ale szlachetnym obrońcą wszelkiej cnoty i czystości; nie heretykiem, sztydzącym z wiary i Boga, ale gorliwym sługą i wyznawcą Chrystusa. Takiego księcia mieć chcemy, o innym ani nam słyszeć. Jeżeli zaś syn Wasz nie zdecydował się tego uczynić, potępiecie go jak prostego zbrodniarza, który spokój i bezpieczeństwo kraju narusza i wrzucić do więzienia, dopóki prawo dalej o jego przyszłości i życiu nie postanowi!" Chętnie usłuchał książę tej rady i natychmiast rozkazał najsprawniejszym mężom udać się w poselstwo do syna i prosić go, w imieniu ojca i całego narodu, o powrót na łono rodzinne i zaniechanie przewrotnych uczynków. Hubert był pewnym, że teraz już syn się nawróci. Ale posłom nie powiodło się wcale. Usłyszawszy Robert ich napomnienia i prośby, oburzył się do najwyższego stopnia i nie mogąc się pohamować w gniewie, rozkazał pachołkom swoim, posłańców związać i wyłupić im oczy, a potem z szyderstwem odesłać ich nazad do ojca, ze słowami: "Podłe psy służalcze; teraz już będziecie dobrze zasypiać, bo światło was w oczy już nie podrażni. Idźcie więc choćby na oślep, do mego ojca i powiedźcie mu, co was spotkało. Powiedźcie mu także, że równy

jemu, jak wam oto teraz oddam szacunek, jeżeli mię będzie nagabywał; niechaj więc siedzi spokojnie i nie troszczy się o mnie!" Nakazał potem posłańców z boru aż do najbliższej wsi odprowadzić, stąd ich chłopcy i pasterze odprowadzili do księcia Huberta. Dowiedziawszy się książę o okrutnym czynie Roberta rozgniewał się niesłychanie i nakazał wezwać wszystkich wasalów i rycerzy by z nimi przeciw Robertowi wystąpić, osaczyć go w borach, pojmać i oddać sprawiedliwości. To samo, ma się rozumieć, miało się stać ze wszystkimi jego sprzymierzeńcami. — Przykro było staremu księciu tak ze synem swym własnym postępować, daleko boleśniej było stroskanej matce, czując teraz cały ciężar swego przewinienia — ale obydwoje inaczej postąpić nie mogli, bo tak wymagał kraj i sprawiedliwość.

Dowiedziawszy się Robert o zamiarach ojca, rozgniewał się tak okropnie, że nawet własni jego zlekli się sprzymierzyć. Twarz ściągła mu się szkaradnie, że więcej do djabła, niż człowieka był podobnym, pięści zacisnął z wściekłością zgryzając zębami. W tej pasji nieludzkiej poprzyściągł, że nie spocznie pierw, dopóki nie spustoszy całego kraju i ojca własnego nie pozbawi życia. Potem, przy pomocy swych ludzi, wybudował w ostępach gęstego lasu silny murowany zamek i otoczył go grubym wałem, tak, że nawet znacznej sile wojennej mógł długi czas się opierać. W zbrojeckim tem gnieździe zebrała się bardzo liczna zgraja najgorszego rodzaju ludzi. Niegodziwy syn księcia, zamiast przyswiewać cnotą i mądrością swoim poddanym, stał się opryskiem zbrojeckiej bandy i nikt nie zdołał go przewyższyć w zbrodniczych wymysłach i orgiach. Robert był prawdziwym ich dowódcą i zwierzchnikiem, niewyczerpany w okrucieństwach i hańbieniu. Wszyscy, bez różnicy rodu, których banda jego napotkała w swych wyprawach, bywali obrabowani i zabici, niewiasty zaś gwałcono na miejscu, a najpiękniejsze brano w niewolę, jako zabawkę lubieżnej rozpusty swego naczelnika.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

